

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
PEOPLE'S PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT, THUNGNAREE
SUBDISTRICT, PABON DISTRICT, PHATTHALUNG PROVINCE

วิพลรัตน์ คงยงค์^{1*} และ นีรัตน์ เพชรรัตน์²

Wiphonrat Kongyong^{1*} and Nirat Petcharat²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ, สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

¹ The degree of master of arts, Program in Integrated Local Development, learning institute for everyone (LIFE)

² อาจารย์, สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ, สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

² Lecturer, Program in Integrated Local Development, learning institute for everyone (LIFE)

* Corresponding author, E-mail: wiphonratk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพ ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 18 ปีขึ้นไป จำนวน 378 คน ใช้สูตรคำนวณของกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน และวิเคราะห์เนื้อหาโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา 2) วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 3) ทดสอบสมมติฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และประชาชน ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จำนวน 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ, ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค, ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและประกอบอาชีพเกษตรกร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าระดับการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อันดับที่สาม คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมในการตัดสินใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า 1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน 2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน 4) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน สัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และประชาชน ตำบลทุ่งนารี ทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โครงการ กิจกรรม ที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นการตัดสินใจของผู้นำเอง เพื่อร่วมโครงการที่ได้งบประมาณมาจากภาครัฐ โดยพัฒนาชุมชน กิจกรรมโครงการต่าง ๆ จะเกิดจากการตัดสินใจของผู้นำชุมชน ที่สอดคล้องกับโครงการที่ภาครัฐจัดให้ เพื่อให้ได้งบประมาณในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนมีน้อยมาก โครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้านอาชีพการทำมาหากิน

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้ที่เข้าร่วมโครงการดำเนินงานตามแผนที่ผู้นำชุมชนและพัฒนาชุมชนได้วางแผนดำเนินงานไว้ การประสานงานและประชาสัมพันธ์โดยผู้นำชุมชน การดำเนินงานให้ประชาชนได้แบ่งงานกันตามเขตบ้าน จากการสัมภาษณ์ ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ และแก้ไขปัญหาไม่ตรงจุด อาชีพและวัยรุ่น จะไม่ค่อยมีโอกาสในการร่วมดำเนินการ คนที่อายุมาก ก็จะไม่สะดวกเข้าร่วมงานกับชุมชนบ่อยนัก อีกทั้งประชาชนไม่เข้าใจในแต่ละเรื่อง แต่ละด้านของการร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้เข้าร่วมโครงการได้ลดรายจ่าย และต่อยอดความรู้ที่ได้รับเพื่อนำมาประกอบอาชีพของตนเอง จากกิจกรรมที่ทำให้ชาวบ้านได้ร่วมใช้ประโยชน์ การรวมกลุ่มปลูกสละแปลงใหญ่ ทำให้ได้จำหน่ายผลผลิต มีรายได้พออยู่พอใช้ ประชาชนได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ จะเป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐจัดหามาให้ ถ้าเป็นโครงการที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับอาชีพที่คนในชุมชนทำอยู่ก็จะได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนมาก ซึ่งโครงการส่วนใหญ่จะเหมาะกับผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขายและผู้ที่มีเวลาว่างการงานประจำ โครงการที่คนในชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกันมากที่สุดคือโครงการสาธารณสุขจากงบจัดสรรขององค์การบริหารส่วนตำบล

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินงานโดยพัฒนาชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการได้ดำเนินการตามแผนและได้รับผลจริงหรือไม่ ได้รับประโยชน์เพียงพอต่อการบริโภคภายในครอบครัวหรือไม่จากการสัมภาษณ์ประชาชนได้ร่วมประเมินผลเป็นส่วนน้อย ประชาชนประสงค์ให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและสอบถามถึงปัญหาให้แท้จริง ปฏิบัติจริงในการแก้ไขเป็นข้อ ๆ เจาะจงตรงประเด็นนั้น ๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, ตำบลทุ่งนารี

Abstract

This research aims to study the level of people's participation in community development and comparing people's participation in community development in Thungnaree Subdistrict, Pabon District, Phatthalung Province. Using quantitative research methodology together with qualitative as for the quantitative research, the researcher collected 378 people aged 18 years and over. Using the formula of Krazy and Morgan's sample and analyze the content 1) Analyze the general data of the respondents such as gender, age, occupation and educational level. 2) Analyze the data on people's participation in community development. 3) Test the hypothesis as for the qualitative research, the researcher interviewed local leaders, local leaders, and people in all four aspects: 1) participation in decision-making 2) participation in operations 3) participation in decision-making. receive benefits and 4) participation in the evaluation.

The results showed that

Part 1 The results of the data analysis revealed that the respondents about participation in community development consisted of 378 people, mostly female, aged 41 - 50. Graduated from secondary school. Vocational certificate technical certificate, advanced certificate and farming career.

Part 2 The results of the data analysis revealed that People take part in community development. At a moderate level. The first level of participation was participation in receiving benefits, followed by participation in operations, and the third was participation in decision-making. and the final ranking is Participation in the evaluation All participation was moderate.

Part 3 The hypothesis testing results showed that 1) People of different sexes participate in community development in Thungnaree Subdistrict no difference. 2) People of different ages different participation in community development in Thungnaree Subdistrict 3) People with different educational levels participate in community development in Thungnaree Subdistrict not different 4) People with different occupations different participation in community development in Thungnaree Subdistrict.

Interviews with local leaders, local leaders, and people in Thungnaree Subdistrict in all 4 aspects: 1) Involvement in decision-making, projects, activities that occur mostly in the decisions of the leaders themselves to join the project that received funding from the government by community development Project activities will be decided by community

leaders consistent with the projects provided by the government to get the budget for the operation Participation in public decision-making is minimal. Most of the projects are career-focused. 2) Participation in operations Those who participated in the project implementation plan the Community Leaders and Community Development have planned the implementation. Community leaders coordinate and publicize the work for the people to divide their work according to their home districts. Some people lack knowledge and therefore solve the problem inaccurately. Career and adolescence There are few opportunities for participation. Older people are infrequently engaged in the community. People do not understand each subject. In each aspect of the project participation, various activities are not cooperative. 3) Participation in receiving benefits for project participants to bring their own occupations. Most of the people benefited. will be those who participate in various projects provided by the government If the project is related Associated with suitable occupations that are suitable for those who work as farmers. Trade and people who have time to work full time. The project that people in the community benefited the most was the utility project from the Sub- District Administrative Organization's budget. 4) Participation in the evaluation Operations through community development Did the project participants implement the plan and get results? Is it beneficial enough for family consumption or not? According to the interviews, a small number of people participated in the evaluation. People wanted to have an opinion box and asked questions about the real problem. Actual practice in resolving one item at a time. be specific on that point.

Keywords: participation, community development, thungnaree subdistrict

บทนำ

รัฐธรรมนูญปี 2560 ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 ฉบับนี้ รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมายประเด็นที่น่าสนใจคือสิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อตัวเองในรัฐธรรมนูญซึ่งเขียนไว้ว่า “มีส่วนร่วม”

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579) เป็นกรอบอย่างหนึ่งในการจัดทำนโยบาย การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลในการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพ

ชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทยสังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง การพัฒนาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้ว ทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไปโดยมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่า สภาพเก่า แต่โดยธรรมชาติแล้วเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นย่อมเกิดปัญหาในตัวมันเองเพียงแต่ว่าจะมีปัญหามากหรือปัญหาน้อยต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, 2550,25)

การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้วย ซึ่งครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคน และสังคมได้ร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนาทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน ดำเนินโครงการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันไปตามสภาพโครงสร้างการบริหารนโยบาย และลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน (ปัญญา เฉลียวชาติ 2560,19-21) การมีส่วนร่วมของประชาชน คือความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา การติดตามและประเมินผล แผนและโครงการและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

ในอดีตการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลทุ่งนารี มีค่อนข้างน้อยจะมีส่วนร่วมเฉพาะการเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนด้านการพัฒนาชุมชนด้านอื่น ๆ ก็จะเป็นเพียงผู้รับเท่านั้น ไม่ได้แสดงความคิดเห็นมากนัก ในปัจจุบันการมีจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลทุ่งนารี ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ยังอยู่ในระดับต่ำ สังเกตได้จากการจัดประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่บ้านได้ชี้แจงข้อราชการต่าง ๆ ที่ได้ไปประชุมร่วมกับนายอำเภอในช่วงต้นเดือนของทุก ๆ เดือน ให้ประชาชนในหมู่บ้านรับทราบ ได้พบปะพูดคุยและให้ประชาชนในหมู่บ้านได้นำเสนอปัญหาที่ตนเองและหมู่บ้านมีความเดือนร้อนเพื่อชี้แจงให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านทราบในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2564 ถึงเดือนมีนาคม 2564 การเข้าร่วมประชุมของประชากรในหมู่บ้านยังมีจำนวนเฉลี่ยต่อครั้ง 400-500 คน เมื่อเทียบกับสัดส่วนของประชากรทั้งตำบลที่มี 7,060 คน (สำนักทะเบียนราษฎร อำเภอป่าบอน 18 มีนาคม 2564) เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรและรับจ้าง เวลาส่วนใหญ่ในหนึ่งวันทุ่มเทไปกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ จนไม่ได้สนใจในเรื่องของการพัฒนาท้องถิ่น สนใจเพียงแต่เรื่องปาก เรื่องท้องของตนเองและครอบครัว และสาเหตุอีกประการคือโครงการบางโครงการที่ได้รับงบประมาณจากภาครัฐ ได้มีการดำเนินการทำไปแล้วขาดความต่อเนื่องในการทำโครงการ อีกประการคือประชาชนไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญในการพัฒนา และที่สำคัญในอดีตที่ผ่านมาผู้นำ

หมู่บ้านก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการของประชาชนเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะ
ได้รับโครงการและทุนสนับสนุนมาจากภาครัฐนำมาเสนอให้กับประชาชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการเท่านั้น
ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัด
พัทลุง จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัด
พัทลุง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน
จังหวัดพัทลุง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

สมมติฐานในการวิจัย

ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี
อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุงแตกต่างกัน ซึ่งโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน
ณรงค์ วาริชล, 2551,9) กล่าวว่าปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3.
สถานภาพสมรส 4. ระดับการศึกษา 5. อาชีพ 6. รายได้ 7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น 8. สถานภาพการทำงาน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม สุวรรณ พินตานนท์ (2546,46 อ้างถึงใน ปัญญา
เฉลียวชาติ 2560,21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจ
และสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลง
ใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา 3) การมีส่วนร่วมในการติดตาม
และประเมินผลแผนและโครงการ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เปิดโอกาส
ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบใน
เรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องยอมรับปรัชญาที่ว่า
มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่
ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน โกวิท พวงงาม (2553,132) ได้ทำการสรุปประมวล
ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์ปรับปรุง
อย่างมีกระบวนการ และเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีโครงสร้างและแบบแผน หรือมีการกำหนดทิศทาง
เป้าหมายที่แน่นอน ที่อาจเป็นไปได้ทั้งการกระทำของภาครัฐและภาคเอกชน หรือเป็นความร่วมมือ

ระหว่างภาครัฐกับเอกชน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา เรียนรู้ สุขภาพอนามัย วัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้มีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ ในขณะเดียวกันยังอาจหมายถึงการเรียนรู้และการอ้างไว้ซึ่งทุนทางสังคมที่ชุมชนมีมาตั้งแต่เดิม คือภูมิปัญญา ระบบนิเวศ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม ชาติพันธุ์ ศาสนาและภาษา อีกด้วย

การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น เจริญรุ่งเรืองขึ้น ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับภาวะการณ์ของกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ หรือช่วยตนเองได้ ในการคิดตัดสินใจและดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม

ตัวแปรอิสระ

1.สถานภาพส่วนบุคคลได้แก่ เพศ, อายุ,ระดับการศึกษา 2. สถานภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ
--

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 4 ด้าน 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3.การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยศึกษาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 4 ด้านได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ โดยศึกษาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ที่มีอายุระหว่าง 18 ปีขึ้นไป (7,060 คน) (ที่มา : ข้อมูลสถิติประชากรสำนักทะเบียนราษฎรอำเภอป่าบอน ณ เดือน มีนาคม 2562)

1) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คือผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนครัวเรือนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 ครัวเรือน โดยใช้สูตรคำนวณของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวน 378 ตัวอย่าง

2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และประชาชน ทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 19 คนซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบอลล์หิมะ (Snowball Sampling) โดยการสุ่มแบบแนะนำปากต่อปากจากการแนะนำของผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้าน ทั้ง 9 หมู่บ้าน

วิธีดำเนินการ

1. ติดต่อผู้นำและผู้เกี่ยวข้องในชุมชนตำบลทุ่งนารี เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษาเก็บข้อมูล
2. นัดหมายจัดเวทีประชุมแกนนำชุมชนตำบลทุ่งนารี เพื่อสร้างความเข้าใจวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิธีการ ดำเนินงาน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. จัดทำหนังสือแจ้งและประสานผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชน เพื่อนัดแนะในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้ง 4 ด้าน
4. สัมภาษณ์ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากทางสถาบัน นำไปแจ้งกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล
2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับประชาชนกลุ่มตัวอย่าง และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองและนัดวันเก็บข้อมูลอีก 3 วันถัดไป รวมถึงการนัดสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชน ทั้ง 9 หมู่บ้านในตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น วิธี ตามสภาพของข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามี ความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test)

4. การสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง พบว่า

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จำนวน 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกอบอาชีพเกษตรกร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง อันดับที่สาม คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง โดยภาพรวมรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	$\bar{x}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.05	0.83	ปานกลาง	3
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.06	0.82	ปานกลาง	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.19	0.81	ปานกลาง	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.92	0.86	ปานกลาง	4
ภาพรวม	3.05	0.77	ปานกลาง	

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า 1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน 2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี แตกต่างกัน 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี ไม่แตกต่างกัน 4) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุงแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุงแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุงแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุงแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และประชาชน ตำบลทุ่งนารี ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 4 ด้าน

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยรวมแล้ว ผู้บริหารและผู้นำชุมชนให้ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชน มีระเบียบ การวางแผน กำหนดนโยบายต่าง ๆ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการให้บริการประชาชนให้สะดวก ทันทีที่ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนจะมีการประชุมลงมติในที่ประชุมเป็นหลัก เมื่อมีการประชุมตัวแทนประชาชนและประชาชนได้ร่วมกันคิด ปรีกษาหารือช่วยกันพัฒนาชุมชน เมื่อมีโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐ ประชาชนจะได้รับข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์กระจายข่าวให้เข้าร่วมประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็นว่าโครงการใดที่เหมาะสมกับชุมชน ด้วยแบบการออกเสียงข้างมากโดยการยกมือ เพื่อร่วมตัดสินใจเลือกทำในกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เช่น การฝึกอาชีพ ความปลอดภัย ด้านความสะอาดสบาย และโครงการต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาในชุมชนต่อไป

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า จัดให้มีอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครประจำชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จิตอาสาและ อาสาชุมชน จะทำให้การพัฒนาชุมชนไม่ว่าจะโครงการรูปแบบไหน ก็เกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชน ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะเป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมโครงการนั้น ๆ ในการร่วมกิจกรรมโครงการ จะมีประธาน มีกรรมการ มีที่ปรึกษา แต่ละคนจะมีตำแหน่ง ประชาชนที่เป็นอาสาสมัครจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการดำเนินงานส่วนใหญ่แล้วจะมีการจ้างเหมางาน กิจกรรมโครงการส่วนอื่น ๆ ที่เป็นการรวมกลุ่ม ก็จะเป็นการดำเนินงานตามแผนนโยบายของภาครัฐ ให้สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตามแผนงานนั้น

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จะเป็นไปตามระเบียบราชการที่มีให้เบิกจ่ายได้ ในรูปแบบของเบี้ยเลี้ยง และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน ประชาชนเห็นชอบที่มีโครงการเข้ามาในชุมชน สามารถนำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา

ชุมชน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิตร่วมกันในชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้รับแก้ปัญหาในชุมชนได้ ประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐจัดมาให้ ถ้าเป็นโครงการที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับอาชีพที่คนในชุมชนทำอยู่ก็จะได้รับผลประโยชน์เป็นส่วนมาก

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ได้เปิดโอกาสให้มีความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ การประเมินผลการดำเนินงานโดยพัฒนาชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการได้ดำเนินการตามแผนและได้รับผลจริง และเพียงพอต่อการบริโภคภายในครอบครัวหรือไม่ ในการประเมินผลการดำเนินการก่อสร้างต่าง ๆ ผู้นำชุมชนและประชาชนได้ร่วมประเมินผลการก่อสร้าง หากมีส่วนใดที่ผู้รับเหมาทำไม่ถูกต้องตามแผนก็จะนัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการศึกษ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง จำนวน 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. ปวท. ปวส.และประกอบอาชีพเกษตรกร การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี จึงพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553,48) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตือ อำเภอเมืองหนองคาย ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมในทุกด้านไม่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันผู้หญิงมีบทบาทในสังคมในหลาย ๆ เรื่องเสมอภาคกับผู้ชาย ทำให้การแสดงออกในการมีส่วนร่วมมากขึ้นจากในอดีตที่ผ่านมาทำให้ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี เพศหญิงกับเพศชายจึงมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ประชาชนที่ต่างอาชีพกันย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ที่เกิดจากความเคยชินในการประกอบอาชีพของตน จึงทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมประชาชนที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน จึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวรรณ มหาโชติ (2559,275) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนกรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยด้านอายุ พบว่าในการพัฒนาชุมชนบ้านป่าดิบ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน กล่าวได้ว่าประชาชนที่มีอายุน้อยมองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประชาชนที่มีอายุมากกว่า ที่มีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน มองภาพได้กว้างกว่าและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม ประชาชน

ที่มีอายุต่างกันจึงมีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ชัดแย้งกับงานวิจัยของวิชญ์ หยกจินดา (2557,61) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพบว่าระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้าน ทุ่งกร่างอยู่ในระดับมาก ไตรทศ คุณิอาจและวิวัฒน์ ฤทธิมา (2562,1672) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก อาจกล่าวได้ว่าในทุกโครงการของการพัฒนาชุมชนนั้นประชาชน ที่อยู่ในหมู่บ้านทุกคนย่อมมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย จึงทำให้ระดับการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนออกมาในระดับปานกลาง ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เนื่องจากประชาชนได้เข้าร่วมประชุม ร่วมเสนอความคิดเห็นในกิจกรรม โครงการ ต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน และยังเข้าร่วมรับฟังการเผยแพร่ความรู้ ร่วมในการคัดเลือกเกี่ยวกับกิจกรรม โครงการ ร่วมศึกษาข้อมูลและวิธีดำเนินงานก่อนตัดสินใจ และยังร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โครงการ แต่ยังมีประชาชนบางส่วนไม่ได้เป็นไปเช่นนั้น สอดคล้องกับ ธนิศร ยืนยง (2561,126) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่าประชาชนบางส่วนมีส่วนร่วมสละแรงงาน ปฏิบัติงาน เพื่อช่วยในการดำเนินงานกิจกรรม ร่วมให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการ ให้เหมาะสมกับชุมชน ร่วมในการแก้ไขปัญหา ร่วมประสานงานขอความร่วมมือกับประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนมีส่วนร่วมพิจารณา ร่วมดำเนินงานตามแผนหรือนโยบาย และร่วมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ซึ่งขัดแย้งกับ วิชญ์ หยกจินดา (2557,59) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่างอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากประชาชนบางส่วน ได้รับผลประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา มีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงานจากการร่วมกิจกรรม โครงการมากขึ้น และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ส่งผลทำให้เศรษฐกิจความเป็นอยู่ และสังคมภายในชุมชนดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการส่งเสริมฝึกอบรมอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ กীরติวรรณ กัลยาณมิตรและคณะ(2563,83) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อยู่ในระดับสูง

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประชาชนบางส่วนยังไม่มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นข้อบกพร่องจากการดำเนินงานต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขและปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการครั้งใหม่มีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดในกิจกรรม โครงการ การไม่ร่วมรับทราบผลสรุปเมื่อกิจกรรม โครงการดำเนินการเสร็จสิ้นลงอย่างถูกต้อง ไม่ร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง แก้ไขพัฒนา ให้กิจกรรม โครงการ ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพประสิทธิผลแก่ชุมชนมากที่สุด ไม่รวมประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม โครงการ ไม่รวมเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรม โครงการ และไม่ร่วมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการ เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง กับข้อมูลส่วนทั่วไป พบว่า

สมมติฐานที่ 1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเดิม แพทย์รังษี (2556, 64) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่าการเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุงโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเดิม แพทย์รังษี (2556,65) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น:ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี กับอายุ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference test) อาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่มีอายุน้อยอาจจะยังมองไม่ออกว่าการมีส่วนร่วมสำคัญเพียงใด ซึ่งต่างจากประชาชนที่มีอายุมากกว่า ที่มีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน มองภาพได้กว้างกว่าและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม

สมมติฐานที่ 3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

จำเริญ ภาตะนาน, วิจิตร, ศรีสอน และ สันฐาน ชยนนท์ (2564, 465) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพัฒนาชุมชนตำบลทุ่งนารี อำเภอบ้านดอน จังหวัดพัทลุงโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันณทัต บณขุนทดและคณะ (2562, 220). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลอิสาน อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่ต่างอาชีพกัน ย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ที่เกิดจากความเคยชินในการประกอบอาชีพของตน จึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็นในการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผลกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานของการพัฒนาในชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอบ้านดอน จังหวัดพัทลุง

2. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในการพัฒนาชุมชน ตำบลทุ่งนารี อำเภอบ้านดอน จังหวัดพัทลุง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสออกมามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรมอบหมายให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ และตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงาน พัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

2. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน จัดให้มีโครงการพัฒนาชุมชนที่ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสออกมาร่วมกัน ดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

กীরติวรรณ กัลยาณมิตร และคณะ. (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ

พอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวดง อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง. วารสารรัชต์ภาคย์, 14(34), 69-85.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การสังเคราะห์และถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่นและ การบริการสาธารณะของ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต้นแบบการบริหารจัดการภารกิจที่ถ่ายโอน) (รายงานการวิจัย).
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
จำเริญ ภาตะนัน, วิจิตรา ศรีสอน และสัณฐาน ชยนนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรม
การพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วารสารสหวิทยาการ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 465.
ณรงค์ วาริชล. (2551). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่มืองน่าอยู่. กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลบางพระ (ปัญหาพิเศษปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
ไทรเทศ คุณิอาจและวิวัฒน์ ฤทิมา. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำ
กระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก.
วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 5(2), 119-135.
นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย.
ประเดิม แพทย์รังสี. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาล
ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
ปัญญา เฉลียวชาติ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล นครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
ปิ่นนัทธ์ บนขุนทด และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 6(1), 209-222
ลดารวรรณ มหาโชติ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนกรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าดิบ
ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
วชิรารวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านเตือ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญา
โทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
วิษณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
สำนักทะเบียนราษฎร อำเภอป่าบอน. (2561-2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) องค์การ
บริหารส่วนจังหวัดพัทลุง). สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2564 จาก [https://www.phatthalungpao
.go.th/files/com_dev/2019-09/20190912_tzrhyiyx.pdf](https://www.phatthalungpao.go.th/files/com_dev/2019-09/20190912_tzrhyiyx.pdf)